

ที่มา : ประชาชาติธุรกิจรวบรวม

หมายเหตุ - ข้อมูล ณ ไตรมาส 1/2561 คัดที่อัตราแลกเปลี่ยน 32 บาทต่อ 1 \$US

▶ ลอยตัวน้ำตาล

การใช้อำนาจตามมาตรา 44 ประกาศ “ยกเว้น” การใช้มาตรา 17 (15) แห่ง พ.ร.บ.อ้อยและน้ำตาลทราย พ.ศ. 2527 เฉพาะในส่วนของการกำหนดราคาขายน้ำตาลทรายเพื่อการบริโภคภายในประเทศตั้งแต่ฤดูการผลิตที่ 2560/61 จนถึง 2561/62 หรือที่เรียกกันว่า การปล่อย “ลอยตัว” ราคาน้ำตาลทรายภายในประเทศได้ก่อให้เกิดความสับสนและไม่แน่นอนในอุตสาหกรรมอ้อยและน้ำตาลต่อไปในวิธีปฏิบัติในการคำนวณราคาอ้อยให้กับชาวไร่อ้อย การคำนวณราคาน้ำตาล ณ หน้าโรงงาน การส่งออก-นำเข้าน้ำตาล เนื่องจากคำสั่งที่ 1/2561 ไม่ได้บอกไว้ ประกอบกับการใช้อำนาจฝ่ายบริหารยกเว้นการบังคับใช้กฎหมาย ในขณะที่ร่าง พ.ร.บ.อ้อยและน้ำตาลทรายฉบับใหม่ยังไม่สามารถประกาศบังคับใช้ได้

ซุกปัญหาไว้ใต้พรม

นายวิโรจน์ ณ ระนอง ผู้อำนวยการวิจัยด้านเศรษฐศาสตร์สาธารณสุขและการเกษตร สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (TDRI) เจ้าของผลงานข้อเสนอในการปรับโครงสร้างอุตสาหกรรมอ้อยและน้ำตาลทราย ให้ความเห็นกับ “ประชาชาติธุรกิจ” ว่า การบังคับใช้มาตรา 44 ประกาศลอยตัวราคาน้ำตาลทรายภายในประเทศถือเป็นการ “ขายผ้าเอาหน้ารอด” แล้วซุกปัญหาต่าง ๆ ของอุตสาหกรรมนี้ไว้ใต้พรม

เนื่องจากประกาศที่จะออกตามมา หลังการปล่อยลอยตัวยังไม่มีความชัดเจน ตอนนี้มีเพียงประกาศลอยตัวราคาน้ำตาลทราย กับ ต้องมีการสำรองน้ำตาลทรายไว้ให้เพียงพอต่อการบริโภคภายในประเทศ “เราเพียงทำตามความต้องการของบราซิลที่กล่าวหาประเทศไทยต่อองค์การการค้าโลก (WTO) ว่า รัฐบาลไทยมีการอุดหนุนการส่งออกน้ำตาล ด้วยการกำหนดราคาขายน้ำตาลภายในประเทศแพงกว่าน้ำตาลนอกประเทศแล้วเงินมา

ลอยตัวน้ำตาลรุ่นไม่เล็ก สต็อกเก้ออราคาไม่ลด

ลอยตัวน้ำตาลรุ่นไม่เล็ก เหตุขาดวิธีปฏิบัติทั้งการขายน้ำตาล การคำนวณค่าอ้อย TDRi ซ้ำถ้าไม่ทำมีสิทธิ์ถูกบราซิลฟ้องใน WTO คาดอาจต้องรออีก 2 เดือนถึงจะลอยตัวได้ เหตุยังมีน้ำตาลเหลือค้างสต็อกในห้างอีก 300,000 ตัน

อุดหนุนทำให้ไทยส่งออกน้ำตาลได้ในราคาต่ำ กับรัฐบาลอาศัยกลไกต่าง ๆ เข้ามาแทรกแซงและอุดหนุนราคาอุตสาหกรรมอ้อยและน้ำตาล คนของรัฐบาลก็ตั้งธงไว้แล้วว่า ทำอย่างไรก็ได้ไม่ให้บราซิลฟ้อง WTO การเจรจาที่ผ่านมาก็เลยรับข้อเรียกร้องของบราซิลมาทั้งหมด” นายวิโรจน์กล่าว

สิ่งที่เกิดขึ้นตามมาก็คือ การตั้งราคาขายน้ำตาลทรายในประเทศ ด้วยการให้มีการสำรวจตลาดน้ำตาล ว่ามีการซื้อขายในราคาที่เท่าใด ราคาขายน้ำตาล ณ หน้าโรงงาน แล้วมาเข้าสู่สูตร London No.5 + ไทยพรีเมียม เกิดส่วนต่างเท่าไร ให้เก็บเงินส่วนต่างนั้นเข้า กองทุนอ้อยและน้ำตาลทรายไป “ปัญหาก็คือ เราจะใช้ราคาน้ำตาลภายในประเทศราคาไหนเป็นราคา Reference Price ราคา ณ หน้าโรงงาน ราคาขายในตลาด และใครเป็นผู้สำรวจราคา แต่ถ้าเบื้องต้นราคาขายออกมาไม่ต่างจากราคาในปัจจุบันมากนัก ยกตัวอย่าง เข้าสู่สูตรคำนวณราคาออกมาหักส่วนต่างเข้ากองทุนอ้อยออกมาอยู่ที่ 20-21 บาท/กก. ผู้บริโภคก็จะรับได้เนื่องจากเคยชินอยู่กับการชื้อน้ำตาล ปัจจุบันที่ กก.ละ 23.50 บาทอยู่” นายวิโรจน์กล่าว

โดยสิ่งที่น่ากังวลก็คือ ราคาจำหน่ายน้ำตาลทรายที่ถือเป็น Reference Price นั้นมันสามารถ “เล่นตลาด” ได้จากความเคลื่อนไหวของราคาน้ำตาลในตลาดโลกคือ ตลาด London No.5 นั่นเอง

ลับสนวิชัยภายใน

ด้านแหล่งข่าวจากอุตสาหกรรมอ้อยและน้ำตาลเปิดเผยว่า การลอยตัวราคาน้ำตาลภายในประเทศจนถึงขณะนี้ยังมีหลากหลายปัญหาที่ สำนักงานคณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลทราย (สอน.) ชาวไร้อ้อย และโรงงานน้ำตาลยังไม่สามารถตกลงกันในวิธีปฏิบัติ รวมถึงหลายเรื่องไม่มีกฎระเบียบและกฎหมายรองรับ

“ยกตัวอย่าง ไม่มีกำหนดโควตา ก. (ปริมาณจำหน่ายน้ำตาลทรายในประเทศ) แต่ละโรงงานจะขายน้ำตาลอย่างไร ทางสอน.ยังไม่สามารถหาทางออกได้ จึงโยนเรื่องนี้ให้โรงงานน้ำตาลมาจัดสรรการขายกันเอง

ต่อจากหน้า 4

ลอยตัวน้ำตาล

โดยทุกโรงงานทราบกันดีว่า มีปริมาณน้ำตาลที่ต้องเตรียมไว้ขายภายในประเทศจำนวน 26 ล้านกระสอบ เสมือนหนึ่งมีโควตา ก.ในอดีต และกำหนดน้ำตาลสำรองเพื่อการบริโภค 2.5 ล้านกระสอบ กำหนดปริมาณแต่ไม่กำหนดโควตา แล้วจะไปบังคับได้อย่างไร” แหล่งข่าวกล่าว

เพราะหากให้โรงงานน้ำตาลไปจัดสรรกันเอง เท่ากับโรงงานน้ำตาล “ฮั่ว” กันอาจผิด พ.ร.บ.การแข่งขันทางการค้า พ.ศ. 2560 ได้ “เหมือนโรงงานที่อยู่ในเขตภาคกลางส่งขายโรงงานเครื่องดื่มใน กทม. แต่โรงงานที่อยู่ภาคอีสานก็สู้ราคาค่าขนส่งไม่ได้ ต้นทุนก็สูง” ในขณะที่การคำนวณราคาอ้อยขั้นต้นและราคาอ้อยขั้นสุดท้ายก็ไม่สามารถตกลงกันได้ว่าจะใช้สูตรราคาลักษณะใด

เร่งหารือราคาอ้อย

นายกัธร กิตติโชติทรัพย์ นายกสมาคมชาวไร้อ้อยเขต 7 กาญจนบุรีกล่าวว่า เวลาพิจารณาต้องแยกราคาขายกับเรื่องระบบ โรงงานน้ำตาลจะขายเท่าไร ไม่มีใครไปควบคุม เป็นไปตามกลไกตลาด แต่ชาวไร้อ้อยต้องเฉลี่ยราคาขายของโรงงานน้ำตาลทั่วประเทศออกมา หากราคาขายน้ำตาลหน้าโรงงานใดสูงกว่าราคาขายน้ำตาลทรายของตลาดลอนดอน No.5 ย้อนหลังไป 1 เดือน บวกราคาน้ำตาลไทยพรีเมียม ให้นำส่วนต่างของราคาตรงนั้นมาแบ่งกัน 70:30 “ซึ่งมีสูตรรายละเอียดในการคำนวณ ตอนนี้กำลังเจรจาหาตัวเลขกันอยู่”

ปัจจุบันนี้ ศูนย์บริหารการผลิต การจำหน่าย และการขนย้ายน้ำตาล ได้ทำการสำรวจราคาขายน้ำตาลจริงจากทุกหน้าโรงงานน้ำตาลและนำมาเฉลี่ยเพื่อกำหนดราคากลางน้ำตาลทรายขาวอยู่ที่ 17 บาท/กก. และราคาน้ำตาลทรายขาวบริสุทธิ์อยู่ที่ 18 บาท/กก. เพื่อนำมาคำนวณราคาภายใน ซึ่งการลอยตัวส่งผลให้ราคาน้ำตาลลดลงมาประมาณ 2 บาท/กก.

“ต้องบอกตรง ๆ ว่า ระบบแบ่งปันผลประโยชน์ดี ไม่เหมือนสินค้าเกษตรอย่างอื่น เราต้องมาเจรจากันระหว่าง

ชาวไร่และโรงงาน มีส่วนที่ต้องเก็บเงินเข้ากองทุนรักษาเสถียรภาพราคาเท่าไร ตอนนี้กำลังเจรจาดำเนินการกันอยู่ เพื่อไม่ให้ชาวไร้อ้อยถูกเอารัดเอาเปรียบ” นายกัธรกล่าว

ตลาดโลกตั้ง 12 เซนต์/ปอนด์

แหล่งข่าวจากโรงงานน้ำตาลกล่าวว่า ขณะนี้ราคาน้ำตาลในตลาดโลกลงมา 12 เซนต์/ปอนด์ หากบวกด้วยราคาไทยพรีเมียมประมาณ 20 เหรียญ/ตัน ตามสูตรเฉลี่ยออกมาเป็นกิโลกรัมจะตรกราคาน้ำตาลประมาณ 12.495 บาทหรือประมาณ 12.50 บาท ดังนั้นเมื่อนำมาหักลบส่วนต่างราคาขายหน้าโรงงานเท่ากับมีส่วนต่างประมาณ 4.50-5 บาท เข้ากองทุนรักษาเสถียรภาพราคา ซึ่งไม่ต่างกับการที่เคยบวกราคา 5 บาทเพื่อหักเงินเข้ากองทุน

ตามระเบียบส่วนต่างของราคาน้ำตาลตลาดลอนดอน No.5 บวกไทยพรีเมียมห่างกันมาก 4-5 บาท ซึ่งส่วนของชาวไร้อ้อยและกองทุนอาจจะพอใจ แต่ถ้าในอนาคตราคาน้ำตาลในตลาดโลกพลิกกลับมาราคาสูงและมีส่วนต่างน้อย ชาวไร้อ้อยควรต้องยอมรับระบบที่เกิดขึ้นด้วย

“ตอนนี้โรงงานกล่าวว่า หากราคาน้ำตาลในตลาดโลกตกลงไปเรื่อย ๆ แล้วราคากลางก็ยังยืนอยู่สูง โรงงานต้องจ่ายเงินเข้ากองทุนอาจจะมากกว่า 5 บาทต่อ กก.ที่เคยเก็บ ซึ่งไม่ต่างจากรูปแบบเดิมที่บวกแฝง 5 บาทให้ผู้บริโภคแบกรับภาระ”

นอกจากนี้สิ่งที่น่าเป็นห่วงคือ อาจเกิดปัญหาเรื่องการลักลอบขนน้ำตาลไปขายประเทศเพื่อนบ้าน ที่บริโภคน้ำตาลในราคาสูงกว่าไทยที่เกือบ 30 บาท/กก. อาจจะทำให้น้ำตาลขาดตลาดได้ ดังนั้นเท่าที่ทราบกระทรวงพาณิชย์กำลังพิจารณำพระราชบัญญัติการส่งออกนอก และการนำเข้ามาในราชอาณาจักรซึ่งสินค้า พ.ศ. 2522 มาควบคุมด้วย

ล่าสุดยังมีน้ำตาลทรายจากการจำหน่ายตามระบบเก่าคือ โควตา ก.ที่ได้ทำใบขนย้ายออกไปเรียบร้อยแล้วประมาณ 300,000 ตัน ส่งผลให้ร้านค้าปลายทางห้างสรรพสินค้ายังคงยืนราคาขายคงเดิมโดยน้ำตาลลอตนี้จะมีจำหน่ายหมดไปในอีก 2 เดือนข้างหน้าจึงจะสามารถใช้ราคาลอยตัวใหม่ได้